

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/57/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0022204565
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:0022204565.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Zuzany Biščákovvej, na návrh navrhovateľa: G. U., U.. XX.XX.XXXX, R. O.Á. XXXX/XX, XXX XX G., proti osobe oprávnenej z výživného: Y. U.Á., U.. XX.XX.XXXX, R. G. XX, XXX XX G., právne zastúpená: JUDr. Mikuláš Pavlík, advokát, so sídlom Š. Kukuru 14, 071 01 Michalovce, v konaní o zníženie výživného pre plnoleté dieťa, o odvolaní osoby povinnej platiť výživné proti rozsudku Okresného súdu Michalovce, č.k. 2Pc/50/2022-57 zo dňa 06.12.2022, takto

rozhodol:

- I. Odmietla odvolanie.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Navrhovateľ ako osoba povinná platiť výživné svojím návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 18.10.2022 žiadal znížiť výživné na plnoleté dieťa.

II. Napadnuté rozhodnutie

2. Okresný súd Michalovce (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Návrh zamietla.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

III. Odvolanie navrhovateľa

3. V dôsledku odvolania podaného navrhovateľom predložil súd prvej inštancie spis odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

4. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), v spojení s ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), po preskúmaní procesných podmienok zistil, že v danej veci nie sú splnené zákonné podmienky na vecné prejednanie odvolania a toto je potrebné odmietnuť ako oneskorene podané.

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 386 písm. a) CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene.

7. Podľa § 362 ods. 1 CSP, odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorému rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

8. Podľa § 121 ods. 1, 2, 4, 5 CSP, lehota podľa tohto zákona môže byť určená podľa hodín, dní, týždňov, mesiacov a rokov. Do plynutia lehoty určenej podľa dní sa nezapočítava deň, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty. Ak koniec lehoty prípadne na sobotu alebo deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň. Lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času.

9. Podľa § 111 ods. 3 CSP, ak nemožno doručiť písomnosť na adresu podľa § 106, písomnosť sa považuje dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.

10. Podľa § 227 CSP, doručený rozsudok, ktorý nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný. Ak proti rozsudku nemožno podať odvolanie, je právoplatný doručením.

11. Podľa § 226 CSP, právoplatnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia, ktorá spôsobuje záväznosť a zásadnú nezmeniteľnosť rozhodnutia.

12. Odvolacia lehota je lehotou zákonnou, čo znamená, že ju nemožno predĺžiť ani skrátiť, v odôvodnených prípadoch však možno zmeškanie odvolacej lehoty v zmysle § 122 CSP odpustiť. Pre začatie plynutia odvolacej lehoty je rozhodujúce riadne a v súlade s právnymi predpismi vykonané doručenie rozhodnutia. Odvolacia lehota je procesnou lehotou, čo znamená, že začína plynúť dňom, ktorý nasleduje po dni, keď došlo ku skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, t. j. po dni doručenia rozhodnutia. Na zachovanie tejto procesnej lehoty stačí, ak je odvolanie podané v posledný deň lehoty osobne na súde, alebo odovzdané orgánu, ktorý je povinný ho doručiť (najčastejšie pošta).

13. Podľa ust. § 106 ods. 1 písm. a) CSP, ak nejde o doručovanie do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu, o doručovanie v osobitných prípadoch podľa § 107 ods. 2 a adresát neuviedol inú adresu na doručovanie, doručuje súd písomnosti fyzickej osobe na adresu evidovanú v registri obyvateľov Slovenskej republiky alebo adresu miesta pobytu cudzinca na území Slovenskej republiky podľa druhu pobytu cudzinca.

14. V zmysle ust. § 111 ods. 3 písm. a) CSP, ak nemožno doručiť písomnosť na adresu podľa § 106, písomnosť sa považuje dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.

15. S účinnosťou od 1. júla 2016 došlo k významnej zmene v doručovaní súdnych písomností fyzickým osobám, a to najmä v nadväznosti na možnosť uplatnenia fikcie doručenia s cieľom spružniť a zrýchliť sporové konanie a vylúčiť prípadné špekulatívne konanie jednotlivých osôb pri následnej argumentácii o nesplnení podmienok pre uplatnenie fikcie doručenia, keď zákonodarca upustil od podmienky, že adresát písomnosti sa musí v mieste doručenia zdržiavať. V súčasnosti pre uplatnenie fikcie doručenia postačuje, ak sa vráti súdu nedoručená zásielka z adresy, ktorú má strana sporu - fyzická evidovaná v registri obyvateľov Slovenskej republiky ako adresu trvalého (prípadne prechodného pobytu), ak strana neuviedla súdu inú adresu, na ktorej jej majú byť doručované písomnosti.

16. Uvedené znamená, že samotná strana sporu/účastník konania znáša zodpovednosť za to, či sa jej úradná písomnosť doručí, alebo nie, s čím sú následne spojené ďalšie dôsledky (použitím fikcie doručenia), že sa o prebiehajúcom spore nedozvie, resp. sa o ňom dozvie až v štádiu exekučného konania, a stratí tak možnosť vyjadriť sa v konaní a ovplyvniť tak možný výsledok sporu/ konania. Preto je na zodpovednosti fyzickej osoby, či zmenu svojho pobytu oznámi príslušným orgánom - aby

mohla byť vyznačená v registri obyvateľov Slovenskej republiky - alebo nie, kedy sa však sama svojím nedbalým (prípadne nezodpovedným) konaním vystaví možným negatívnym dôsledkom, ktoré sú s tým spojené. Tu nachádza svoje vyjadrenie aj zásada právo patrí bdelym („vigilantibus iura scripta sunt“). O to prísnejšie treba na predmetnú zásadu a aj na zodpovednosť strany sporu prihliadať v tých prípadoch, kedy strana zmení adresu svojho bydliska počas prebiehajúceho sporu, o ktorom má vedomosť, avšak zmenu bydliska neoznámí orgánu, ktorý vedie register obyvateľov Slovenskej republiky, a ani konajúcemu súdu.

17. Rovnako tak sa nemôže strana/účastník, ktorej bola písomnosť doručená použitím fikcie doručenia v súlade so zákonom, dovoliť, že o podmienkach doručovania a následkoch neprevzatia písomnosti nevedela. Tu nachádza vyjadrenie ďalšia právna zásada, a to zásada „ignorantia iuris non excusat“, ktorej normatívne vyjadrenie je obsiahnuté predovšetkým v ustanovení § 15 zákona č. 400/2015 Z. z. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd aj na znenie čl. 11 ods. 2 Základných princípov Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého sa predpokladá, že každá fyzická osoba konajúca ako strana sporu alebo za stranu sporu má rozumové schopnosti na úrovni priemerne spôsobilé osoby schopnej vnímať a posúdiť v styku so súdom zmysel a účel konania, ako i jazykové vyjadrenie právnych noriem obsiahnutých v tomto zákone.

18. Predmetné závery vyplývajú aj z odbornej literatúry, v ktorej je prezentovaný názor, že adresy uvedené v § 106 CSP je nevyhnutné vnímať ako tzv. povinné doručovacie adresy. Súd bude povinný preveriť skutočný trvalý pobyt žalovaného ako fyzickej osoby a písomnosti v súlade s § 106 doručovať na toto miesto. Na tieto povinné doručovacie adresy je možné doručiť písomnosti prostredníctvom fikcie doručenia. Prísnosť fikcie doručenia vyjadruje zodpovednosť strany/účastníka konania za účinky doručenia. Za danej konštrukcie sa vychádza zo zásady, že pokiaľ strana/účastník konania včas neoznámí súdu skutočnosti, ktoré majú význam pre doručovanie písomností, a napríklad sa odsťahuje, bude mu na základe zákonnej fikcie doručované na doručovaciu adresu, ktorú má uvedené v konkrétnom verejnom registri. Týmto sa výrazným spôsobom zvyšuje efektívnosť pri doručovaní súdnych písomností (Kotrecová, A., In: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. C. H. Beck: Praha, 2016, s. 389).

19. Vo vzťahu k uplatneniu fikcie doručenia zastáva odborná literatúra názor, že fikcia doručenia nastupuje v prípade, ak fyzická osoba, ktorej bola doručená písomnosť, túto neprevzala. V tomto prípade je zrejmé, že k skutočnému doručeniu nedošlo, avšak pre účely príslušného konania sa doručenie finguje. Adresát zásielky, ale ani nikto iný, nie je oprávnený dovoliť sa toho, že zásielka nebola doručená, lebo právna fikcia je silnejšia ako skutočnosť. Podľa ust. § 111 ods. 3 CSP platí, že v prípade, ak písomnosť nemožno doručiť na adresu uvedenú v § 106 CSP, písomnosť sa považuje dňom vrátenia zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvedel. Civilný sporový poriadok teda vôbec nereflektuje na skutočnosť, či sa adresát v mieste doručenia zdržiaval, alebo nie. Namiesto toho vychádza z presvedčenia, že pre doručenie nemôže a nesmie byť významné, kde sa adresát skutočne zdržuje, a nastoľuje sa zásada, že každý adresát je zodpovedný za evidovanú adresu v príslušnom registri, ako aj za ochranu vlastných záujmov, a že je preto povinný si zabezpečiť prijímanie písomností na evidovanej adrese bez ohľadu na to, na akej adrese sa skutočne zdržuje (Gešková, K., In: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. C. H. Beck: Praha, 2016, s. 412).

20. Z obsahu spisového materiálu má odvolací súd preukázané, že navrhovateľ má od XX.XX.XXXX prihlásený trvalý pobyt na adrese O. XXXX/XX, XXX XX G. (odpoveď na lustráciu v registri obyvateľov zažurnalizovaná na čl. 81 súdneho spisu). Rovnako mal odvolací súd preukázanú tú skutočnosť, že na uvedenú adresu boli navrhovateľovi doručované všetky písomnosti v rámci prebiehajúceho konania, pričom sám navrhovateľ si túto adresu uvádzal ako svoju adresu v podaniach doručených súdu. Odvolací súd tak nemal v danom prípade pochybnosť o správnosti doručovania písomností adresovaných navrhovateľovi na adresu O. XXXX/XX, XXX XX G..

21. Navrhovateľovi bol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie doručovaný dňa 09.01.2023, pričom z doručky (resp. informácie o doručovaní) zažurnalizovanej na čl. 63 súdneho spisu je zrejmé, že zásielka obsahujúca napadnutý rozsudok adresovaná navrhovateľovi sa súdu vrátila ako nedoručená s uvedeným dôvodom „adresát si zásielku neprevzal v odbernej lehote“ dňa 11.01.2023. Týmto dňom je v zmysle § 111 ods. 3 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP potrebné považovať napadnutý rozsudok

súdu v rámci tzv. fikcie doručenia navrhovateľovi za doručený. Od začiatku tohto súdneho konania boli navrhovateľovi doručované všetky písomnosti súdu na adresu jeho trvalého bydliska evidovanú v registri obyvateľov SR, a všetky svoje podania navrhovateľ označoval touto adresou. Navrhovateľ neoznámil súdu, že v mesiaci január 2023 sa nebude na adrese svojho trvalého bydliska zdržiavať, napr. z dôvodu čerpania dovolenky, a ani súdu neoznámil inú adresu, na ktorej bude jemu adresované zásielky v tom čase preberať.

22. Na uvedenom závere odvolacieho súdu by nič nemenil ani postup okresného súdu, ktorý by pristúpil k opätovnému doručovaniu napadnutého rozsudku na totožnú adresu, t.j. na adresu evidovanú v registri obyvateľov SR. V danom prípade by sa jednalo o nedôvodné duplicitné doručovanie písomnosti účastníkovi konania, nemajúce vplyv na správnosť a účinnosť predchádzajúceho doručenia napadnutého rozsudku, preto by nezačala plynúť nová lehota na podanie odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie. Z dikcie ust. § 106 CSP totiž vyplýva, že oznámenie inej adresy na doručovanie zásielok je v plnej dispozícii adresáta. Na takto adresátom zvolenú adresu pre doručovanie zásielok je možné doručiť písomnosti prostredníctvom fikcie doručenia. Práve samotná prítomnosť fikcie doručenia vyjadruje zodpovednosť strany/účastníka konania za účinky doručenia. Pokiaľ strana/účastník včas neoznámí skutočnosti, ktoré majú význam pre doručovanie písomností, a napríklad sa odsťahuje, bude jej na základe fikcie doručovaná zásielka na adresu, ktorú uviedla súdu ako adresu na doručovanie súdnych zásielok (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/15/2019 zo dňa 13.06.2019).

23. V tejto súvislosti odvolací súd tiež poukazuje na obdobný procesný postup Ústavného súdu SR vyjadrený v náleze sp. zn. I.ÚS 444/2019 zo dňa 26.02.2020, v rámci ktorého ústavný súd nepristúpil k opakovanému doručovaniu ústavnej sťažnosti inému účastníkovi konania z dôvodu vrátenia zásielky s uvedeným „adresát neznámy“, keďže mal zistené, že doručovanie prebehlo na adresu evidovanú v registri obyvateľov SR a jedná sa tak o naplnenie tzv. fikcie doručenia písomnosti jeho adresátovi dňom vrátenia zásielky odosielateľovi (súdu). Obdobne odvolací súd poukazuje aj na argumentáciu a právny záver vyjadrený v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo/113/2019 zo dňa 30.01.2020, uvedené v bodoch 15. až 19. odôvodnenia tohto rozhodnutia. V súčasnosti pre uplatnenie fikcie doručenia teda postačuje, ak sa vráti súdu nedoručená zásielka z adresy, ktorú má strana sporu - fyzická evidovanú v registri obyvateľov Slovenskej republiky ako adresu trvalého (prípadne prechodného) pobytu, ak strana neuviedla súdu inú adresu, na ktorej jej majú byť doručované písomnosti. Proti označenému rozhodnutiu podal žalovaný ústavnú sťažnosť, ktorú Ústavný súd SR uznesením č.k. II.ÚS 320/2020-22 zo dňa 07.07.2020 odmietol ako zjavne neopodstatnenú s odôvodnením, že z obsahu podanej ústavnej sťažnosti ani z jej príloh nevyplýva, že by sťažovateľ v priebehu konania pred všeobecnými súdmi oznámil súdu zmenu doručovacej adresy, ani že by namietal doručovanie na adresu jeho trvalého pobytu.

24. S prihliadnutím na argumentáciu uvedenú vyššie mal odvolací súd preukázané, že v posudzovanom prípade lehota na podanie odvolania s poukazom na ust. § 121 CSP ods. 2 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP začala navrhovateľovi plynúť dňa 12.01.2023, vzhľadom na doručenie napadnutého rozsudku dňa 09.01.2023 a táto uplynula dňom 26.01.2023, v dôsledku toho dňom 27.01.2023 nadobudol rozsudok okresného súdu právoplatnosť. Keďže navrhovateľ podal odvolanie proti napadnutému rozsudku na súde osobne dňa 07.03.2023, je zrejmé, že navrhovateľ svoj opravný prostriedok podal po márnom uplynutí zákonom stanovenej lehoty upravenej v ust. § 362 ods. 1 CSP.

25. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd pri aplikácii ust. § 386 písm. a) CSP v spojení s § 2 ods.1 CMP odvolanie navrhovateľa ako oneskorene podané o d m i e t o l .

26. V prípade odmietnutia odvolania sa odvolací nemôže zaoberať vecnou správnosťou napadnutého rozsudku a jeho preskúmaním na základe námietok odvolateľa uvedených v jej opravnom prostriedku. Uvedený postup vyplýva z článku 2 ods. 2 Ústavy SR, v zmysle ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

27. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 58 CMP s použitím § 52 CMP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP tak, že vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

28. Odvolací súd zároveň zistil, že výrok I. napadnutého rozsudku („I. Návrh zamietam“), nie je v súlade s výrokom I. uvedeným v zápisnici o pojednávaní na čl. 51 („I. Súd návrh zamietam“). Vzhľadom na

uvedené bude jeho úlohou vydať opravné uznesenie a doručiť ho subjektom konania tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 224 CSP.

29. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).